

مجتبی زاده، عبدالکاظم
زندگی و مبارزات حجة الاسلام والسلمین شهید مهدی شاه آبادی

تألیف: عبدالکاظم مجتبی زاده

تهران: مرکز اسناد انقلاب اسلامی، ۱۳۸۳.

۲۵۶ ص. - (مرکز اسناد انقلاب اسلامی: ۳۴۲).

تاریخ معاصر: ۷

ISBN 964-419-043-2 روال: ۱۵۰۰۰

فهرست نویسی براساس اطلاعات فیبا.

کتابنامه [۲۲۱] - ۲۲۳: همچنین به صورت زیر نویس.

۱. شاه آبادی، مهدی، ۱۳۰۹-۱۳۶۳.

۲. ایران - تاریخ - پهلوی، ۱۳۲۰-۱۳۵۷.

۳. ایران - تاریخ - انقلاب اسلامی، ۱۳۵۷-اعلیه ها، شعارها و غیره.

۴. روحانیت - ایران - فعالیت های سیاسی.

۱.۵ ایران - تاریخ - جمهوری اسلامی، ۱۳۵۸ - شهیدان - سرگذشت نامه.

الف. مرکز اسناد انقلاب اسلامی، ب. عنوان.

۳م/ش/۱۶۶۸ DSR ۹۲-۸۴۲-۹۵۵/۰

کتابخانه ملی ایران ۴۰۸۶۲-۴-۸۳م

زندگی و مبارزات

حجة الاسلام والمسلمين شهيد مہدی شاہ آبادی

www.ketab.ir

انتشارات مرکز اسناد انقلاب اسلامی

عنوان: زندگی و مبارزات حجت‌الاسلام والمسلمین شهید مهدی شاه‌آبادی

تألیف: عبدالکاسم مجتبی زاده

نوبت چاپ: اول، بهار ۱۳۸۴

شمارگان: ۳۰۰۰ قیمت: ۱۵۰۰ تومان

حروف چینی و لیتوگرافی: انتشارات مرکز اسناد انقلاب اسلامی

چاپ و صحافی: چاپخانه مرکز اسناد انقلاب اسلامی

شابک: ۹۶۴-۴۱۹-۰۴۳-۲

ISBN: 964- 419- 043 - 2

کلیه حقوق این اثر برای ناشر محفوظ است.

نشانی: تهران، خیابان شریعتی، نرسیده به میدان قدس، روبروی پمپ‌بنزین اسدی، پلاک ۲۰۹۴.

مرکز اسناد انقلاب اسلامی. صندوق پستی ۱۹۳۹۵/۳۸۹۶ تلفن: ۲۲۱۱۱۹۴ تلفکس: ۲۲۱۱۱۷۴

www.irdc.org

نمایندگی‌های فروش در تهران:

- خ انقلاب اسلامی، خ ۱۲ فروردین، تلفن: ۶۶۶۰۱۴۶، بخش روایت
- بخش کوهسار: خ انقلاب اسلامی، خ اردیبهشت، تلفن: ۶۴۹۲۵۲۱
- خ انقلاب اسلامی، تلفن: ۶۲۱۰۲۰۳، کتابفروشی دانشکده حقوق دانشگاه تهران
- شبکه اتدیشه: م انقلاب اسلامی، ابتدای خ آزادی، تلفن: ۶۹۲۵۱۲۷
- خ انقلاب اسلامی، بین فرصت و رامسر، تلفن: ۸۸۲۵۳۸۶، کتابفروشی میزان
- مرکز صبر: خ انقلاب اسلامی، مقابل در دانشگاه تهران، تلفن: ۶۹۵۲۱۰۸
- م فردوسی، خ سبهد قرنی، تلفن: ۸۸۹۷۸۱۴، روایت فتح
- بخش مقدار: افسریه، ۱۵ متری اول، تلفن: ۰۹۱۲۳۰۵۷۷۱۵
- خ شریعتی، قبل از پل سیدخندان، تلفن: ۸۸۰۵۵۱۳-۱۵، فرهنگسرای اتدیشه
- مجتمع فرهنگی ایران: خ شریعتی، طبقه سوم سینما ایران، تلفن: ۷۵۳۲۹۶۷
- خ شریعتی، نرسیده به میدان قدس، تلفن: ۲۲۱۶۰۰۷۸، کتاب ما
- نشر فرهنگ و معارف اسلامی: خ باسداران، خ زمرد، تلفن: ۲۸۵۶۱۲۴-۵

فهرست مطالب

مقدمه.....	۱۱
پیش‌گفتار	۱۳

بخش اول:

خاستگاه و پیشینه‌ی خانوادگی شهید حجة الاسلام

والمسلمین شیخ مهدی شاه آبادی

فصل اول: آیت الله العظمی میرزا محمد جواد حسین آبادی اصفهانی

۱ - ولادت و تحصیل

۲ - دوران تبعید

۳ - مبارزه با فساد

۴ - آثار و تألیفات

۵ - وفات

فصل دوم: آیت الله العظمی میرزا محمد علی شاه آبادی

۱ - تولد و تحصیل

۲ - مهاجرت به تهران

۳ - هجرت به نجف اشرف

۴ - حوزہ‌ی سامرا

۵ - مراجعت به ایران

۶ - مبارزات سیاسی

- ۷- عزیمت به حوزه‌ی علمیه‌ی قم ۳۸
- ۸- بازگشت به تهران ۴۱
- ۹- خاطرات و گوشه‌ای از مقام علمی ۴۳
- ۱۰- آثار و تألیفات ۴۵
- ۱۱- اولاد و فرزندان ۴۷
- ۱۲- وفات ۴۷
- فصل سوم: حجة الاسلام والمسلمین شهید مهدی شاه آبادی ۴۹
- ۱- تولد و تحصیل ۴۹
- ۲- ازدواج و تشکیل خانواده ۵۲
- ۳- سال‌های تبلیغ و مبارزه ۵۴
- ۴- شهادت ۵۸

بخش دوم: مبارزات و فعالیت‌های شهید شاه آبادی در دوران

- قبل از پیروزی انقلاب اسلامی ۶۵
- فصل اول: آغاز نهضت امام خمینی و شرکت شهید شاه آبادی در آن ۶۹
- ۱- لایحه‌ی انجمن‌های ایالتی و ولایتی ۷۰
- ۲- انقلاب سفید ۷۱
- ۳- فاجعه‌ی فیضیه ۷۲
- ۴- قیام پانزده خرداد سال ۱۳۴۲ ۷۳
- ۵- تبعید امام خمینی ۷۴
- ۶- مبارزات شهید حجة الاسلام شاه آبادی ۷۵
- ۷- آغاز مبارزات ۷۶
- ۸- مهاجرت به تهران ۷۹
- ۹- اوج‌گیری مبارزات ۸۴

فصل دوم: سال‌های زندان و تبعید (۱۳۵۲.ش - ۱۳۵۷.ش) ۸۵

۱ - اولین زندان شهید شاه‌آبادی ۸۶

۲ - مرجعیت امام خمینی ۸۷

۳ - دومین زندان شهید شاه‌آبادی ۸۸

۴ - سومین زندان حجة الاسلام شاه‌آبادی ۸۹

۵ - ادامه‌ی مبارزات علیه رژیم ۹۰

۶ - تبعید ۹۳

۷ - چهارمین زندان شهید شاه‌آبادی ۹۷

۸ - پنجمین زندان حجة الاسلام شاه‌آبادی ۹۹

فصل سوم: فعالیت‌های انقلابی شهید شاه‌آبادی

در سال‌های ۱۳۵۶ و ۱۳۵۷ ۱۰۱

۱ - جامعه‌ی روحانیت مبارز ۱۰۲

۲ - پایگاه یکم شکاری ۱۰۴

۳ - نامه‌ها و اعلامیه‌ها ۱۰۴

۴ - در آستانه‌ی پیروزی انقلاب اسلامی ۱۲۴

بخش سوم: شهید شاه‌آبادی پس از پیروزی انقلاب اسلامی ۱۲۹

فصل اول: فعالیت‌های شهید شاه‌آبادی ۱۳۱

۱ - کمیته‌ی انقلاب اسلامی ۱۳۲

۲ - دوره‌ی اول مجلس شورای اسلامی ۱۳۴

۳ - نمایندگی امام در هیأت بررسی عملکرد بنیاد مستضعفان ۱۴۶

۴ - دوره‌ی دوم مجلس شورای اسلامی ۱۴۷

۵ - خدمات علمی و فرهنگی ۱۴۸

۶ - انجمن اسلامی الفدیر ۱۵۱

فصل دوم: اندیشه‌ها و ویژگی‌های شهید شاه‌آبادی	۱۵۳
۱- اعتقاد راسخ به ولایت فقیه	۱۵۴
۲- سخت‌کوشی و تلاش	۱۵۶
۳- پایداری و مقاومت در برابر مشکلات	۱۵۹
۴- اخلاص در عمل	۱۶۲
۵- ساده‌زیستی	۱۶۶
خلاصه و جمع‌بندی	۱۶۹
اسناد و تصاویر	۱۷۵
فهرست منابع	۲۲۱
الف: اسناد	۲۲۱
ب: کتاب‌ها	۲۲۱
ج: نشریات	۲۲۳
د: جزوات و سخنرانی‌ها	۲۲۳
فهرست اعلام	۲۲۵

مقدمه

انقلاب اسلامی یکی از برجسته‌ترین حوادث جامعه‌ی بشری در قرن حاضر است که با تکیه بر ایدئولوژی اسلامی، ضمن به چالش کشاندن قدرت‌های بزرگ سیاسی، نظام سیاسی جدیدی را با عنوان مردم‌سالاری دینی عرضه کرده است. در عین حال فرایند انقلاب در گذشته، حال و آینده وابسته به چهره‌های برجسته‌ای است که با تحمل سختی‌ها و رنج‌ها، زمینه‌ی تحقق اراده‌ی الهی را فراهم آورده‌اند. یقیناً بدون شناخت رهبران و نخبگان انقلابی که در این فرایند نقش و سهم عظیمی داشته‌اند، نمی‌توان به ابعاد همه‌جانبه‌ی انقلاب اسلامی دست یافت.

چهره‌های انقلابی، با وضعیت حکومت در قبل و بعد از انقلاب، برخوردی دوگانه و متناقض داشته‌اند. از یک سو رژیم نامشروع پهلوی برای آنان هیچ‌گونه جاذبه‌ای جز مبارزه و تلاش برای فروپاشی آن نداشته و از سوی دیگر، برای نیروهای سیاسی مسلمان، نظام جمهوری اسلامی مظهر آرمان‌های ایدئولوژیک بوده است که حفظ و بقای آن الزام‌آور، تمهیدساز و مسئولیت‌زا می‌باشد؛ هرچند که غالباً در هر انقلابی این فرایند، امری طبیعی جلوه می‌نماید، اما به دلیل متفاوت بودن انقلاب اسلامی با سایر انقلاب‌های جهان، این روند ژرف‌تر و متعهدانه‌تر صورت

می‌گیرد. مرکز اسناد انقلاب اسلامی، در راستای اهداف خود مبنی بر، تدوین تاریخ انقلاب اسلامی و معرفی چهره‌های ماندگار تاریخ انقلاب، اقدام به تهیه کتاب حاضر تحت عنوان زندگی‌نامه و مبارزات شهید مهدی شاه‌آبادی نموده است.

حضرت حجة الاسلام والمسلمین شهید حاج مهدی شاه‌آبادی، فرزند آیت‌الله‌العظمی شاه‌آبادی، یکی از عناصر پرکار و متعهد بودند که در هر دو مقطع قبل و بعد از پیروزی انقلاب اسلامی، خدمات شایسته و ارزنده‌ای از خود برجای نهادند. وجود شخصیت دوست‌داشتنی و دل‌پذیر ایشان سرانجام با واژه‌ی غرورآفرین شهادت در جبهه‌های جنگ، آسمانی شد.

کتاب حاضر، ضمن بررسی شخصیت مؤثر ایشان در تاریخ انقلاب، زندگی‌نامه، شهید شاه‌آبادی را مورد کنکاش قرار داده است. مرکز اسناد انقلاب اسلامی امیدوار است که با انتشار این اثر، گام دیگری در ارایه‌ی برگی از تاریخ انقلاب در جهت خدمت به پژوهش‌گران و علاقمندان تاریخ معاصر برداشته باشد.

در پایان ضمن تشکر از مؤلف محترم، از تلاش‌های معاون محترم پژوهشی، جناب آقای دکتر غلام‌رضا خواجه‌سروی؛ مدیر محترم بخش تحقیق، جناب آقای دکتر علی‌اکبر اشرفی؛ مدیر و کارشناس محترم گروه تاریخ، آقایان علی‌کردی و دکتر علی‌رضا سلطانی و همکاران پرتلاش معاونت محترم انتشارات قدردانی می‌شود.

مرکز اسناد انقلاب اسلامی

پیش‌گفتار

شهید حجة الاسلام والمسلمین مهدی شاه‌آبادی، از جمله مبارزان و فعالینی بود که در طول دو دهه‌ی مبارزه، علاوه بر تبلیغ علیه مفساد و مظالم رژیم پهلوی، در راه شناساندن افکار، شخصیت و مرجعیت امام خمینی (ره) به اقشار مختلف مردم ایران، تلاش‌های فراوانی را به عمل آورده بود. توجه به پیشینه‌ی خانوادگی و کانون رشد و پرورش وی، نشان از آن دارد که فقه و عرفان، در حد عالی آن، در خانواده‌ی وی از جایگاه ویژه‌ای برخوردار بوده، به طوری که پدر بزرگوار او، آیت‌الله العظمی میرزا محمدعلی شاه‌آبادی، استاد عرفان امام بوده است. با توجه به تلمذ حجة الاسلام مهدی شاه‌آبادی در محضر پدر خود و نیز فقه‌های عالی قدر حوزه‌ی علمیه‌ی قم از جمله حضرت امام، به طور مسلم فقه و عرفان، در عقاید و اعمال وی از جایگاه خاصی برخوردار بوده است.

با شروع نهضت امام خمینی در آغازین سال‌های دهه‌ی چهل، شهید شاه‌آبادی نیز با تأسی به مقتدای خود، وارد عرصه‌ی مبارزه علیه رژیم شد و در کنار آن به تبلیغ و معرفی آرای امام و اهداف نهضت ایشان پرداخت. وی در طول دوران نهضت، از شیوه‌های خاصی در مبارزه پیروی می‌نمود که با انتخاب سخت‌ترین راه‌ها بر تأثیر و تداوم آن اعتقاد

راسخ داشت. پس از پیروزی انقلاب اسلامی نیز، وی داوطلب انجام اعمال و فعالیت‌های دشوار بود و بر انجام هر چه بهتر وظایف محوله، اصرار داشت. شهادت وی در جبهه‌های جنگ تحمیلی نیز نمایان‌گر گوشه‌ای از مراتب کمال اخلاقی و شجاعت بود.

نگارش زندگی‌نامه‌ی شهید مهدی شاه‌آبادی، با تکیه بر اسناد و مدارک به جای مانده از مراکز اطلاعاتی و امنیتی رژیم پهلوی و نیز تعداد معدودی کتاب و نشریه، که در خصوص گوشه‌هایی از زندگی شهید شاه‌آبادی بود، به انجام رسیده است. سخنرانی‌های شهید، در مناسبت‌های مختلف و خاطرات دوستان و نزدیکان وی، بخش دیگر مطالب این مجموعه می‌باشد. کتاب حاضر، در سه بخش تنظیم شده است که بخش اول به شرح خاستگاه و پیشینه‌ی خانوادگی شهید شاه‌آبادی و زندگی شهید اختصاص دارد که شامل تولد، تحصیل، ازدواج و شهادت وی می‌گردد و در بخش دوم، به مبارزات و فعالیت‌های حجة الاسلام شاه‌آبادی در سال‌های قبل از پیروزی انقلاب پرداخته شده است. در این بخش پس از مروری بر آغاز نهضت امام خمینی، مبارزات انقلابی شهید، مورد بررسی قرار گرفته است. فعالیت و مسؤولیت‌های وی پس از پیروزی انقلاب اسلامی، مطالب بخش سوم کتاب را به خود اختصاص داده است.